

Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamine laienemisprotsessi ja selle lisaväärtus”

(2009/C 76/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- soovib, et ka tulevaste kandidaatriikide rühm, tingimusel, et nad vastavad Euroopa Komisjoni nõuetele, saaks õiguse ülejäänud kolmele vahendile, nii et neile kehtiksid samad tingimused kui praegustele kandidaatriikidele;
- soovib võtta kõnealune arvamus lähtepunktiks varasemate kogemuste laiaulatuslikumal ja põhjalikumal hindamisel, kuna seeläbi saaks välja tuua ja dokumenteerida seda põhjalikku ja olulist tööd, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on varasemate laienemiste käigus teinud. Sellega seoses peaks komitee teadusuuringute fondi abil põhjalikult analüüsima kohalikku ja piirkondlikku kaasatust ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames 2007.–2009. aastatel;
- soovib, et komitee algataks 2009. aasta alguses ümarlauaarutelu, kuhu kutsutakse komisjoni, parlamendi, kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste asjaomaste osalejate esindajad, et arutada põhjalikult kõnealust teemat. Seeläbi saaks alguse ümberhindamisprotsess;
- soovib, et hinnangu alusel töötataks välja ja võetaks komitee ja komisjoni koostöös vastu poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi. Kõnealuse poliitilise tugiraamistiku koostamine tähendab erakordset võimalust praeguste struktuuride ja koostöövormide ümberhindamiseks, eesmärgiga veel enam arendada liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piirülest koostööd.

Raportöör: Helene LUND (DK/PES) Furesø vallavolikogu liige

I ÜLDISED MÄRKUSED

REGIOONIDE KOMITEE

Põhipunktid

1. tervitab edukalt lõppenud viiendat laienemisprotsessi, kus Bulgaaria ja Rumeenia kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on olnud oluline osa arengus jätkusuutliku kohaliku ja piirkondliku demokraatia suunas;

2. rõhutab, et on oluline õppida varasemate laienemiste kogemustest piiriülese koostöö valdkonnas, et panuseid optimeerida ja paremaks muuta seoses praeguste ja tulevaste kandidaatriikidega toimuvate ühinemisläbirääkimistega;

3. soovib seega keskenduda rohkem koostööle liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

4. tervitab komisjoni teatise (KOM(2004) 627 lõplik) ja nõukogu määrusega (1085/2006) loodud ühinemiseelse abi rahastamisvahendit ning viitab komitee samateemalisele arvamusele (CdR 498/2004 fin). Komitee toetab ühinemiseelse abi rahastamisvahendi viiest komponendist koosnevat ülesehitust: a) üleminekutoetus ja haldussuutlikkus, b) piiriülene koostöö, c) piirkondlik areng, d) inimressursid ja e) maapiirkondade areng;

5. märgib, et ühinemiseelse abi rahastamisvahend ajavahemikuks 2007–2013 on oluline vahend püsivate poliitiliste ja administratiivsete struktuuride loomiseks praegustes ja tulevastes kandidaatriikides, kuna see on alates 1. jaanuarist 2007 koonandanud ühinemiseelse abi erinevad komponendid, mis varem kehtisid Türgile ja Lääne-Balkani riikidele: Phare, Ispa, Sapard, Cards ning Türgi rahastamisvahend;

6. tervitab kolmeaastast suunavat finantsraamistikku ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames ressursside jaotamiseks igasse sihtriiki, kuna see osutab paindlikule lähenemisele, ning märgib, et kuna kõigile sobivat lahendust ei ole võimalik leida, siis on vaja paindlikke vahendeid, mis oleksid suutelised vastama iga riigi väljakutsetele ja probleemidele;

7. märgib samas, et sihtriigid on jagatud kahte rühma, millest ühte kuuluvad praegused kandidaatriigid endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Horvaatia ja Türgi ning teise tulevased kandidaatriigid Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro,

Serbia ja Kosovo. Komitee märgib sellega seoses, et praeguste kandidaatriikide rühmal on võimalik taotleda toetust kõigis viies valdkonnas ja tulevaste kandidaatriikide rühmal esimeses kahes valdkonnas (üleminekutoetus ja haldussuutlikkus ning piiriülene koostöö);

8. soovib, et ka tulevaste kandidaatriikide rühm, tingimusel, et nad vastavad Euroopa Komisjoni nõuetele, saaks õiguse ülejäänud kolmele vahendile, nii et neile kehtiksid samad tingimused kui praegustele kandidaatriikidele;

9. rõhutab, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendi tulemuste järeldokumenteerimisele on oluline esitada karmid nõudmised;

10. märgib, et suurt osa õigusaktidest rakendatakse sageli kohalikul ja piirkondlikul tasandil (keskkonnavaldkonnas rakendatakse kuni 70 % ühenduse õigusaktidest kohalikul ja piirkondlikul tasandil). Seetõttu on oluline, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saaksid reaalse võimaluse saada toetust ühinemiseelse abi rahastamisvahendist, nii et neil oleks võimalus jätkata oma väärtuslikku ja olulist tööd ning anda jätkuvalt oma konstruktiivne panus tugevate administratiivsete struktuuride ja jätkusuutliku demokraatia arengusse praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

Kohalike ja piirkondlike osalejate panus seoses laienemisega

11. rõhutab, et selleks, et praegused ja tulevased kandidaatriigid tegutseksid vastavalt ühenduse õigustikus, Kopenhaageni kriteeriumites ja 1995. aasta Madridi järeldustes esitatud nõuetele, on vajalik, et kandidaatriigid arendaksid välja püsivad detsentraliseeritud poliitilised ja administratiivsed struktuurid;

12. juhib tähelepanu, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on kodanikele sageli esimene kokkupuude süsteemiga ja seetõttu on oluline, et nad osutaksid teenuseid, mille järele on kodanike seas nõudlus. Kogemused näitavad, et on oluline töötada tugevate detsentraliseeritud poliitiliste ja administratiivsete struktuuride arendamise nimel, kuna need on praegustes ja tulevastes kandidaatriikides sageli nõrgad. See on valdkond, kus ELi kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on suured kogemused, kuna nende väljakutsetega seisavad silmitsi kõikide liikmesriikide kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Komitee rõhutab ka, et on oluline, et kodanikud ei kogeks ühinemisprotsessi ajal teenuste taseme püsivat alanemist, kuna sellega kaasneks negatiivne suhtumine ELi liikmelisuses;

13. rõhutab sellega seoses, et oluline on ka keskenduda tugevate detsentraliseeritud struktuuride arendamisele, kuna suurt osa ühenduse õigustikust rakendatakse kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Komitee osutab sellest tulenevale vajadusele, et kohalik ja piirkondlik tasand suhtleksid kesktasandiga võrdsel alusel, kuna tänu kohaliku ja piirkondliku tasandi hästi arenenud haldussuutlikkusele ollakse suutelised pakkuma teenuseid, mille järele on nõudlus, ning tegelema tekkivate väljakutsetega, vähendades kesktasandi koormust;

14. juhib tähelepanu, et eduka poliitilise ja administratiivse aluse loomiseks kohaliku ja piirkondliku tasandi poliitilistele ja administratiivsetele struktuuridele on oluline arendada koostöös kodanikuühiskonnaga kohalikkude demokraatiat, mida kodanikud usaldavad ja mille kohta nad tunnevad, et saavad seda mõjutada. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on pikaajaline piiriülese koostöö kogemus, näiteks koostöö sõpruslinnadega, mis läbi kaasatakse demokraatia ja halduse arendamisse ka kultuuri- ja identiteedimõõde. See tähendab ühenduse jaoks positiivset lisaväärtust;

15. märgib samuti, et kohalikul ja piirkondlikul tasandil on eriteadmised kultuuridevahelisest koostööst, kuna sageli on just need tasandid otseses kontaktis erineva kultuurilise taustaga kodanikega. See on andnud kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele erinevate kultuuridega otsese töötamise kogemusi. Kõnealust ressursi saab kasutada kultuuridevahelises tegevuses liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide vahel seoses laienemisprotsessiga;

Vajadus ühtekuuluvusele suunatud lähenemise järele piiriüleses koostöös

16. leiab, et on oluline arendada ühtset lähenemist piiriülesele koostööle seoses laienemisprotsessiga;

17. märgib, et komitee olulisemaid prioriteete välissuhete valdkonnas on selgitada kodanikele laienemisprotsessi (CdR 322/2006 fin), ning rõhutab, et komitee panus on paremini ja lihtsamalt teavitada, et komiteel on süstemaatilised teadmised kohalike ja piirkondlike omavalitsuste saavutatud praktilistest, konstruktiivsetest ja püsivatest tulemustest laienemisprotsessis;

18. tänab kõiki liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kes on osalenud kõnealuse arvamuse aluseks olnud uuringus. Nad on andnud silmapaistva panuse kõnealuse arvamuse koostamisse, jagades oma kogemusi liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste

kandidaatriikide kohaliku ja piirkondliku koostöö kohta. Eriti olulise panuse on andnud Horvaatia linnad ja piirkonnad, mis näitab nende suurt pühendumust. Kõikidest osalenud riikidest saabunud vastused on jõuline lähtekoht varasemate panuste hindamiseks ning sellega on loodud alus poliitiliste suuniste väljatöötamiseks edasise töö jaoks;

II POLIITILISED SOOVITUSED

Poliitilised suunised ⁽¹⁾

19. soovib võtta kõnealune arvamus lähtepunktiks varasemate kogemuste laiaulatuslikumal ja põhjalikumal hindamisel, kuna seeläbi saaks välja tuua ja dokumenteerida seda põhjalikku ja olulist tööd, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on varasemate laienemiste käigus teinud. Sellega seoses peaks komitee teadusuuringute fondi abil põhjalikult analüüsima kohaliku ja piirkondliku kaasatust ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames 2007.–2009. aastatel. Teadusuuringud peaksid toimuma koostöös liikmes- ja kandidaatriikide ülikoolide ja organisatsioonidega. Lisaks soovib komitee luua fraktsioonide, komisjoni ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajatest koosnev tööriühm, mille ülesanne on kontrollida uuringute teostamist ning anda aru komiteele ja tööriühmadele, et tagada laiaulatuslikku pühendumist hindamisprotsessile;

20. soovib, et komitee algataks 2009. aasta alguses ümarlauaarutelu, kuhu kutsutakse komisjoni, parlamendi, kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja teiste asjaomaste osalejate esindajad, et arutada põhjalikult kõnealust teemat. Seeläbi saaks alguse ümberhindamisprotsess;

21. soovib hindamisse kaasata ka komitee sekretariaat, kolm tööriühma — Lääne-Balkani riikide, Türgi ja Horvaatia tööriühm, mis on asjaomaseid laienemisaspekte teatud määral juba käsitlenud, ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühine nõuandekomitee, kuna neil saaks olulisi teadmisi praeguste ja tulevaste liikmesriikide ees seisvatest väljakutsetest;

22. soovib, et hinnangu alusel töötataks välja ja võetaks komitee ja komisjoni koostöös vastu poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi. Kõnealuse poliitilise tugiraamistiku koostamine tähendab erakordset võimalust praeguste struktuuride ja koostöövormide ümberhindamiseks, eesmärgiga veel enam arendada

⁽¹⁾ Poliitiliste ja praktiliste suuniste väljatöötamisel on lähtutud liikmesriikides ning praegustes ja tulevastes kandidaatriikides läbi viidud uuringust. Materjal lisas.

liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piiriülest koostööd. Poliitilise tugiraamistiku eesmärk on toimida komisjoni ja komitee ühise viitedokumendina ühinemiseelse abi rahastamisvahendi edasiarendamisel, määratledes soovitud koostööks seoses laienemisprotsessiga, et see vahend vastaks veel paremini kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vajadustele;

23. soovib kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused võrdsete partneritena laienemisprotsessi nende suurte kogemuste ja teadmiste tõttu praeguste ja tulevaste kandidaatriikide tugevdamisest piiriülese koostöö kaudu. Seda tuleb vaadelda kui ühist ressursi, mis toob kasu ka ülejäänud ühendusele ja institutsioonidele. Seetõttu kutsub komitee komisjoni, kandidaatriike ja tulevase kandidaatriike üles koostööle kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et töötada kõnealuse panuse jaoks välja vajalik õiguslik ja finantsraamistik. Poliitiline tugiraamistik kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamiseks laienemisprotsessi on esimene samm selle eesmärgi suunas;

III PROJEKTIDEGA SEOTUD SOOVITUSED

Projektidega seotud suunised

24. märgib, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste läbi viidud väiksematel piiriülestel projektidel on otsustav lisaväärtus, kuna mitmete liikmesriikide kogemus näitab, et väiksematele projektidele iseloomulik avatus, läbipaistvus ja osalejate otsene kontakt loovad vastastikuse usalduse ja pakuvad praktilistele probleemidele konkreetseid tulemusi;

25. rõhutab sellega seoses, et detsentraliseeritud projektidele taotletavatel vahenditel ühinemiseelse abi rahastamisvahenditest on kõige olulisem tähtsus haldussuutlikkuse loomise jaoks praeguste ja tulevaste kandidaatriikide kohalikul ja piirkondlikul tasandil, nagu näitab muu hulgas Rumeenia kogemus;

26. soovib kohandada ühinemiseelse abi rahastamisvahendite kõiki komponente, et need vastaksid nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning valitsusväliste organisatsioonide vajadustele, kes annavad olulise panuse laienemisprotsessi. Mitmete liikmesriikide, sealhulgas Ühendkuningriigi ja Taani, kogemus näitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on raske saavutada piiriülestele projektidele määratud alampiiri ühinemiseelse abi rahastamisvahendite kasutamiseks;

27. peab oluliseks, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendite suunataks rohkem ka kohaliku ja piirkondliku tasandi haldussuutlikkuse suurendamiseks, mitte ei keskendutaks ainult keskadministratsiooni ülesehitamisele. Kui kohalike ja piirkondlike omavalitsuste haldussuutlikkus ei ole piisav, on ühenduse õigustikku keeruline jätkusuutlikult kohaldada;

28. märgib oma kogemustele tuginedes, et projektidele makstud toetuste tõhusat kasutamist takistab peamiselt kandidaatriikide ja tulevaste kandidaatriikide suutmatuse neile eraldatud toetust tõhusalt kasutada. See kehtib kogu protsessi kohta alates taotlemismenetlustest rakendamise ja aruandluseni ning on põhjustatud suures osas kogemuste puudumisest. Sellega seoses viitab komitee asjaolule, et keelebarjäär ja puudulikud tehnilised teadmised taotlemismenetlustest ja projektihaldusest on suurimad probleemid projektide algatamisel ja elluviimisel. Seeläbi rõhutatakse veelgi, kui oluline on ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames pakkuda kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele reaalselt toetust haldussuutlikkuse suurendamiseks;

29. soovib ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames kohaldada etapiviisilist lähenemist, mis võimaldab alustada väiksemate projektidega ning kogemuste ja haldussuutlikkuse suurendes jätkata suuremate projektidega;

30. soovib ühinemiseelse abi rahastamisvahendite raames luua spetsiaalne eelarverida väikestele projektidele nagu tehti varasemate programmide puhul, nagu *Phare Baltic Project Facility* ja *Tacis Small Project Facility*. Komitee märgib, et ajavahemikul 1998–2001 viidi kõnealuste projektide raames Eesti, Läti, Leedu, Poola, Venemaa, Valgevene, Ukraina, Moldova ja liikmesriikide koostöös ellu 259 projekti, ning et siseauditi talituse 2000. aastal muu hulgas programmile Tacis antud hinnangus soovitatakse suurendada *Tacis Small Project Facility*le antavat rahalist toetust, kuna kõnealune programm on olnud niivõrd edukas;

31. juhib samas tähelepanu muu hulgas Türgi kogemustele, mis on näidanud, et just väiksematel projektidel, mis sisaldavad sageli konkreetseid algatusi, on oluline positiivne lisaväärtus ühendusele tervikuna, kuna sellised projektid on üks viis levitada kohalikul ja piirkondlikul tasandil positiivset teavet ja teadmisi ELi kohta ning suurendada realselt ELi alast teadlikkust;

32. märgib, et varasemate toetusprogrammide kogemus näitab, et on oluline, et toetuse taotlemine ühinemiseelse abi rahastamisvahenditest oleks võimalikult vähe bürokraatlik ja ei oleks jagatud liiga paljudeks etappideks eri toetustega, ning juhib seetõttu tähelepanu vajadusele paindliku projektiraamistiku järele, mis võimaldaks viia rahalisi vahendeid ühelt eelarvereaalt teisele, et kaasata uut teavet ning seeläbi käimasolevaid projekte parandada ja täiustada. Sellega seoses märgib komitee, et keerulised bürokraatlikud menetlused seavad väiksematele projektidele takistusi. Komitee märgib ka, et Serbia kogemus näitab, et viivitud projektivahendite ülekandmisel projektide eest vastutavatele ametitele võivad põhjustada ebasoovitavaid tagajärgi;

33. juhib tähelepanu sellele, et riiklikud organisatsioonid saavad aidata projektijuhtimist lihtsustada, võttes endale kontaktpunkti ja teabe pakkuja aktiivse rolli. Riiklikel organisatsioonidel on sageli asjaomased teadmised ning nad saavad aidata edendada projektijuhtimise häid tavasid;

34. juhib tähelepanu edukale koostööle liikmesriikide, Türgi, Horvaatia ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahel ELi programmi „Kultuur” raames ning liikmesriikide ja Türgi vahel ELi programmi „Elukestev õpe” raames, samuti positiivsetele koostöökogemustele ELi teadusuuringute seitsmenda raamprogrammi raames, kus osalesid Türgi, Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik ja Serbia. Komitee märgib, et seda lähenemist ja vahetusvõimalust tuleks kasutada ka ühinemiseelse abi rahastamisvahendite puhul, et pakkuda paremaid võimalusi eri valdkondade ekspertide vahetamiseks kohalikul ja piirkondlikul tasandil liikmesriikide ning praeguste ja tulevaste kandidaatide vahel;

35. märgib, et on oluline keskenduda eri valdkondade ekspertidele. Taani ja Poola kogemus näitab, et konkreetsete probleemidega igapäevaselt tegelevate kohalike ja piirkondlike ekspertide osalemine hõlbustab teemakohast dialoogi ning soodustab meeskonnatööd ja õppimist. Ühendkuningriigi kogemus näitab, et ekspertide vahetust tuleks vaadelda positiivse kahepoolse protsessina, kus mõlemad osapooled üksteiselt õpivad, seega saavad liikmesriikide riiklikud valdkondlikud eksperdid samuti kasu kõnealuselt koostööst. Itaalia ja Horvaatia kogemused näitavad, et projektid, millest saavad kasu mõlemad pooled, sillutavad teed uutele projektidele ja edasisele koostööle;

36. juhib tähelepanu, kui olulised on elukestva õppe ja koolituse kavad, mis peaksid tagama, et õppimisprotsess ei lõpeks konkreetse projekti lõppemisega, vaid areneks edasi ja saaks uut hoogu, ning märgib, et muuhulgas Rumeenia kogemus näitab, et koostöö selles valdkonnas on oluline tõhusa ja elujõulise avaliku sektori tagamiseks;

37. leiab, et eelarvesse tuleb luua eraldi rida tõlkimise jaoks, ning märgib, et muu hulgas Eesti ja Horvaatia kogemused näitavad, et piiriüleste projektide kavandamine ja elluviimine on takistatud, kui puudub professionaalne tõlge, kuna see tähendab, et osapooltel ei ole võimalik suhelda viisil, mis tagaks projekti edu ja vastastikuse mõistmise;

38. juhib tähelepanu vajadusele keskenduda rohkem projekti andmestikule, kuna mõnedel juhtudel on juurdepääs andmetele osutunud raskeks ning andmete kvaliteet väga erinevaks, mis võib projekti kvaliteeti ebasoodsalt mõjutada;

39. leiab, et kõigi omavalitsustasandite tugev haldussuutlikkus on institutsiooniliste reformide jaoks olulise tähtsusega, ning märgib, et on oht institutsioonilisi reforme alahinnata, kui haldusstruktuuris on nõrku kohti. Näiteks Horvaatias ja Bosnias avaldavad viivitused riiklike õigusaktide rakendamisel negatiivset mõju projektide elluviimisele kohalikul ja piirkondlikul tasandil;

40. märgib sellega seoses, et tuleb keskenduda võimalikele väljakutsetele seoses ELi eeskirjade ja riiklike õigusaktide vastastikuse mõjuga. Muu hulgas Serbia kogemus näitab, et hankeeeskirjade vahelised ebakõlad võivad põhjustada arusaamatusi ja viivitusi projekti elluviimisel;

41. osutab, et oluline on jätkuv tasakaal erinevatele valdkondadele mõeldud toetuste vahel. Varasemate laienemiste kogemus näitab, et erinevate valdkondade areng on olnud väga erinev. Kui ühenduse õigustikul põhinevates valdkondades, mida on tunnustatud selgete poliitiliste prioriteetidena, tehakse edusamme, toimub teistes valdkondades väga vähe. Selle tulemusel keskendutakse vähestele valdkondadele, nii et teised olulised avaliku sektori valdkonnad on jäänud ressurssidest ja tähelepanust ilma. Seetõttu on kõnealustes valdkondades võetud kiirustades ning aja- ja ressursikitsikuses terve rida algatusi, mis omakorda on vähendanud võimalusi tõhusateks tulemusteks;

42. rõhutab ülalnimetatud kogemuste põhjal, et ELi projekte tuleb algatada protsessi algjärgus, nii et nende rakendamine ja soovitud tulemused ei kannataks ajasurve tõttu;

43. leiab, et poliitilisi kriteeriumeid tuleb vaadelda laiemalt, võttes arvesse ELi ja teiste, riiklikul tasandil sätestatud poliitiliste kriteeriumide tasakaalu ja vastastikust mõju. Varasemad kogemused programmist PHARE on näidanud, et üks osa poliitiliste kriteeriumide täitmiseks kavandatud toetusi ei ole olnud tõhusad, kuna lähenemine on olnud liiga piiratud. Kõnealuste toetuste puhul ei ole piisaval määral aluseks võetud vajadust tegeleda oluliste piirkondade — avaliku sektori reformid, kodanikuühiskonna arendamine, head valitsemistavad ja korrupsioonivastane võitlus — vastastikuse mõjuga. Lisaks ei ole toetuste puhul arvestatud sellise olulise asjaoluga, et poliitiliste kriteeriumide paljusid aspekte ei saa ellu viia ilma majanduslikke kriteeriumeid mõjutamata. Seetõttu on oluline, et kohalik ja piirkondlik tasand kaasataks ühinemiseelse abi prioriteetide seadmisel, nii et toetuste määramisel arvestataks tegelikke vajadusi. Komitee märgib seetõttu, et kui riiklikud arengustrateegiad ja välismaiste abiandjate strateegiad ei ole kooskõlas, võivad tekkida probleemid, nagu näitab selgelt Horvaatia kogemus;

44. leiab, et kohalik ja piirkondlik tasand tuleb protsessi kaasata varakult, sest on vajadus kohaliku, piirkondliku ja kesktasandi kooskõlastamiseks. Kogemused näitavad, et puuduliku kooskõlastamise tõttu algatatakse terve rida tegevusi kesktasandil, seejärel ei arvestata aga kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesandeid. Selle tulemusena ei kasutata algatatud tegevuste ja projektide täit potentsiaali;

45. soovib seetõttu avatud kooskõlastamist kesktasandi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel ning viitab muuhulgas Sisaki-Moslavina, Požega-Slavoonia, Osijek-Baranja ja Lika-Senji maakondadele ning Varaždini ja Karlovaci linnadele Horvaatias, kes on avaldanud soovi tihedamalt osaleda ühinemiseelse abi rahastamisvahendite rakenduskavade ettevalmistamisel.

See aitab ka tagada suuremat kooskõla olemasolevate vajaduste ja käivitavate tegevuste vahel;

46. soovib seepärast, et ühinemiseelse abi rahastamisvahendite rakenduskavades innustataks kohalikke ja piirkondlikke valitud omavalitsusi tihedamalt osalema, nagu seda on tehtud Horvaatias ühinemiseelse abi rahastamisvahendite II komponendi — piiriülese koostöö — raames. Komitee märgib, et just kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on kogemus ja tunnetus, millised on kohalikud ja piirkondlikud vajadused, ning seepärast suudavad just nemad määratleda probleeme ja aidata kaasa nende lahendamisel. Seetõttu soovib komitee, et seda meetodit levitataks teistes kandidaatriikides ning et see haaraks laiemalt ka programmi teisi prioriteete.

Brüssel, 27. november 2008

Regioonide Komitee

president

Luc VAN DEN BRANDE
